

PROCESY KRASOWE

ZJAWISKA KRASOWE

- To powolne rozpuszczenie skał (wapień, kreda, dolomit, gips, sól kamienna) przez wody podziemne i powierzchniowe

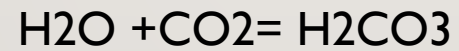
Skąły węglanowe
Np., wapień

Wietrzenie
chemiczne

Woda z
CO₂

Wytrącenie z
roztworu
węglanu
wapnia

Powstawanie
form
krasowych

INTENSYWNOŚĆ ROZPUSZCZANIA ZALEŻY OD WIELU CZYNNIKÓW, MIĘDZY INNYMI OD:

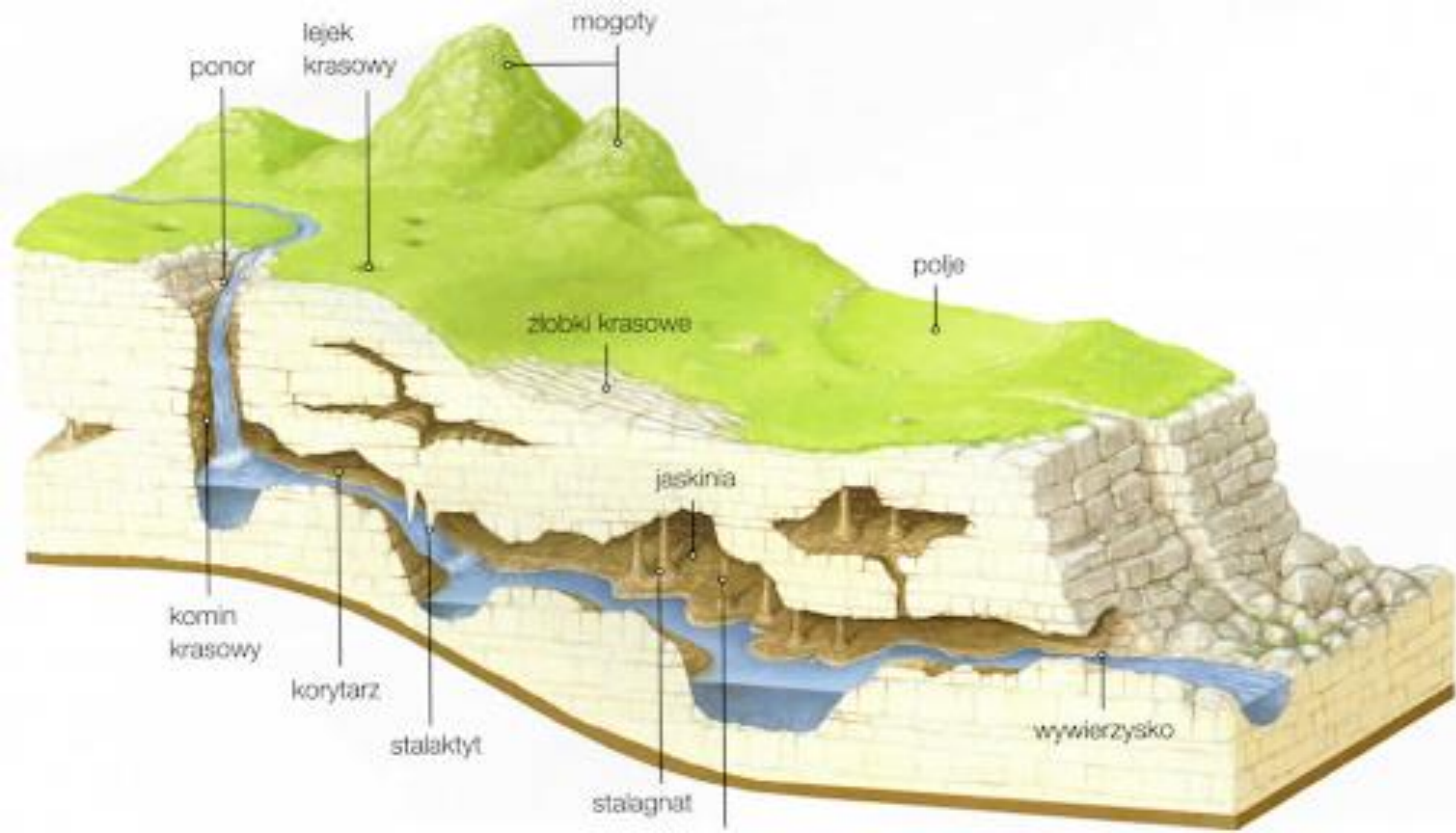
- Klimatu- ilość opadów (w klimacie wilgotnym proces ten zachodzi szybciej)
- Pokrywa roślinna i glebowa- jest źródłem CO₂ w wodzie opadowej wsiąkającej w głąb Ziemi
- Zawartość CO₂ w wodzie (pochodzi ona m.in. Z atmosfery, jest wydzielany przez organizmy żywe). Ilość tlenu węgla IV rozpuszczonego w wodzie - zwiększenie tej ilości prowadzi do wzrostu stężenia kwasu węglowego, co za tym idzie do szybszego rozpuszczenia skał
- Ukształtowanie terenu- im teren bardziej płaski tym więcej wody opadowej wsiąknie w podłoże
- Temperatura wody- im jest niższa tym więcej tlenu węgla IV można w nim rozpuścić
- Prędkość obiegu wody w przyrodzie- im dłużej woda krąży w skałach, tym intensywniej je rozpuszcza

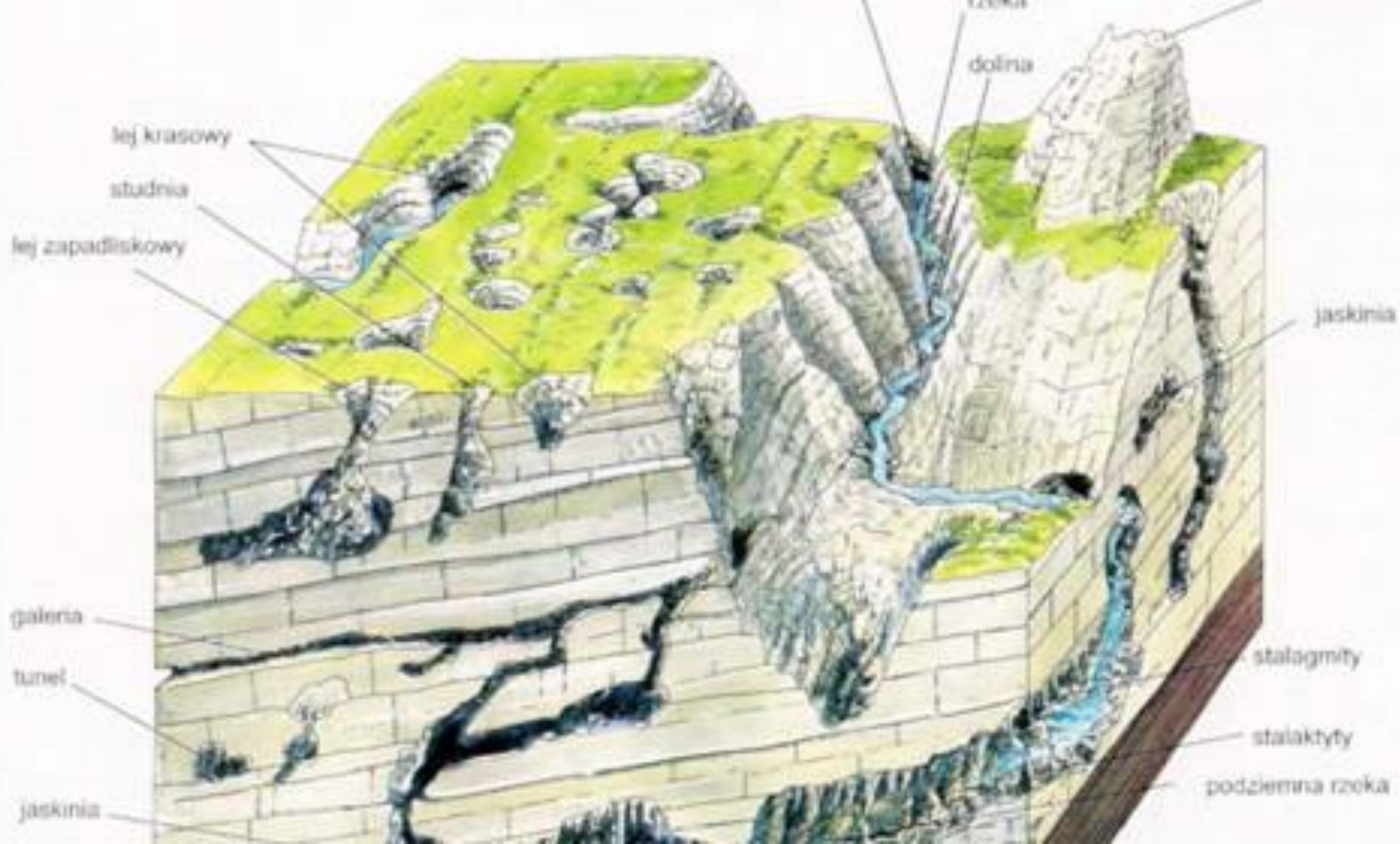
FORMY KRASU POWIERZCHNIOWEGO

- Żłobki krasowe- zagłębienia na pochyłych powierzchniach skał(bruzdy), wycięte przez spływającą wodę
- Żebra krasowe- oddzielają od siebie żłobki krasowe
- Ospa krasowa- drobne zagłębienia na płaskich powierzchniach skał (w miejscach, gdzie woda swobodnie nie spływa)
- Uwał- większe zagłębienia o nierównym dnie, powstałe poprzez połączenie kilku lejów krasowych

FORMY KRASU POWIERZCHNIOWEGO C.D.

- Polje- rozległe zagłębienia o płaskim dnie, powstałe na skutek całkowitego zniszczenia skał krasowiejących, aż do poziomu wody gruntowej (tworzą się z połączenia kilku uwałów)
- Ostańce krasowe- skałki przybierające różne kształty: baszty, iglice, maczugi, wznoszące się ponad zrównaną powierzchnie, świadczą o dawnym zasięgu skał: ostańce o kopulastych kształtach to mongoty
- Jary krasowe- głębokie doliny o bardzo stromych, często pionowych zboczach, u ich wylotu często powstaje zwężenie o pionowych ścianach tzw, brama
- Ponor- lej krasowy, w którym ginie woda powierzchniowa i płynie dalej jako rzeka podziemna
- Wywierzysko (źródło krasowe)- wypływ wody krasowej na powierzchnie

FORMY KRASU PODZIEMNEGO

- Studnie i kominy krasowe- powstają z poszerzenia pionowych szczelin skalnych
 - Jaskinie- poziome, szerokie, naturalne korytarze powstałe w wyniku rozpuszczającego działania wód podziemnych
- najdłuższa jaskinia Polski: Jaskinia Wielka Śnieżna w Tatrach zachodnich (22km)
- najdłuższa jaskinia Świata: Jaskinia Mamutowa w USA (łącznie długość korytarzy 500 km)
- Jaskinia, która ma tylko jedno wyjście, nazywana jest grota

FORMY KRASU PODZIEMNEGO C.D.

- Szata naciekowa w jaskiniach
 - stalaktyty- wiszące u stropu jaskini
 - stalagmity- tworzą się na dnie jaskini
 - stalagnaty (kolumny)- powstałe z połączenia stalaktytu i stalagmitu
 - draperie naciekowe- nacieki o różnych kształtach, przypominające najczęściej zasłony lub firany
 - makaron- drobne, długie i cienkie stalaktyty

STALAGMITY

STALAKTYTY

STALAGNATY

-
- Skąły krasowiejące zajmują około 7% łądów. Do najbardziej znanych należą:
 - Góry Dynarskie (tam znajduje się płaskowyż Kras- stąd nazwa procesu)
 - Słowacki Kras
 - Morawski Kras
 - Park Narodowy Burren w Irlandii
 - Wyżyna Krakowsko- Częstochowska
 - Tatry zachodnie (Dolina Kościeliska)
 - Pieniny
 - Góry Świętokrzyskie (Jaskinia Raj)
 - Sudety- Masyw Śnieżnika (Jaskinia Niedźwiedzia)

ZADANIA

- 11, 12, 13, 14, 15 strona 112, 113 z zeszytu ćwiczeń